1849. **N°. 115**

LEYDSCHE COURANT.

Deze Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 24 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Cents afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 22 September.

Wij herinneren onze Lezers dat de Algemeene Tentoonstelling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, van den 27sten tot den 30sten dezer alhier gehouden zal worden in den Doelen, en eenen schat van bezienwaardige voorwerpen bevatten zal.

— Men verneemt uit 's Hage dat er ten aanzien van het ministeriële vraagstuk nog niets stellig bekend is. Gelijk gewoonlijk, in dergelijke omstandigheden, hebben er vele conferentiën plaats. Zoo heeft, naar men verzekert, de Heer Donker Curtius bijeenkomsten gehouden met de Heeren Thorbecke en Storm; met den Heer van Hall; met den Minister van Finantiën, den Heer van Bosse, enz. Het is echter de vraag, in hoeverre die conferentiën dadelijk betrekking hebben tot de zamenstelling van het nieuwe Ministerie? Men wilde heden weten, dat aan den Heer Thorbecke eene portefeuille zou zijn aangeboden, en dat de Heer de Kempenaer buiten de ministeriële combinatie zou blijven. Er worden wel eenige namen genoemd van heeren die in het nieuwe Kabinet zouden optreden, doch met geene genoegzame zekerheid, om ze voor alsnog te vermelden.

[Dat aftreden der Ministers is naar ons inzien, bij lang na geen blijde tijding voor Nederland.

Moge ook het Ministerie een en ander, ja, in 't oog van die staatslieden, die *de beste* zijn omdat ze aan land zitten, zeer veel te wenschen overig laten, als we iederen Minister op zich zelven beschouwen, zijn het dan geen mannen van veelzijdige verdiensten, en ware het niet wenschelijker voor het waarachtig heil des Vaderlands, dat Koning en Ministerie en Kamers zich verstonden, in plaats dat het tusschen die magten toegaat, alsof niet het welzijn van den Staat, maar eene tot hatelijkheid leidende waakzaamheid tegen uitbreiding van gezag hun hoofddoel ware? Is het dan een vereischte dat zij in vijandige houding tegen over elkander staan?

En zoo het Ministerie, moedeloos door miskenning en tegenwerking, aftreedt, waar vindt men onder het, in ons kleine land toch niet zoo groot aantal bruikbare lieden, dezulken die bij gelijke begaafdheden, niet alleen moeds genoeg hebben om op te treden, maar geduld genoeg om in weerwil van al wat hun op 't staatkundig tooneel bezwarends, onaangenaams, grievends ontmoet, vol te houden. Zoo treedt er dan weder een nieuw Ministerie op, om welligt na korter dienst dan 't vorige, andermaal voor een ander plaats te maken.

Wat is daarvan anders te verwachten dan stremming, verwarring en schade in het beheer van 's Lands belangen. O dat jagen naar het volmaakte, door hen die immers 't algemeen menschelijk lot van eigene onvolkomenheid niet kunnen ontgaan; die harde en scherpe beoordeeling van 't geen men verkeerd acht, dat gemis aan welwillendheid en toegefelijkheid, kan wel nergens nut stichten, maar veel, zeer veel bederven! Mogt er nog mogelijkheid bestaan dat wederzijdsche bemiddeling ten goede werkte en dat het Vaderland zich verblijden mogt in de goede verstandhouding tusschen Z. M., het Ministerie en de Kamers].

— Men verneemt dat de plegtige installatie des Beschermheers den Heer Graaf van Limburg Stirum, voor het Handboogschutters-Gezelschap Willem Tell, op den Burg alhier, vast is bepaald op den 27sten September, des namiddags circa 12 ure; na welks afloop tevens het jaarlijksch Koning- en Ridderschieten zal plaats hebben.

'sGRAVENHAGE, 22 September.

Z. M. heeft benoemd tot Ridders der Orde van den Ned. Leeuw, F. C. van der Putt, 1sten Luitenant bij het Depart. van Oorlog en E. Herbet, voormalig Consul van Frankrijk te Rotterdam.

— Naar men verneemt, zou de Koningin-Weduwe eerst eene reis naar Italië doen, en zich vervolgens met der woon in Rusland vestigen.

— De plegtige installatie van den Heer Mr. J. H. van der Sande, als Raadsheer in het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland, zal plaats hebben op aanstaanden Dingsdag, des namiddags ten half 2 ure.

— Van Scheveningen zijn dit jaar 52 bommen ter steur-haringvangst uitgerust; reeds zijn eenige afgevaren.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gisteren, die door al de Ministers werd bijgewoond, heeft de Minister van Finantiën, de Heer van Bosse, mededeeling gedaan, welke in haar geheel in de *Staats-Cour.* van heden voorkomt, doch die wij uit plaats- en tijdgebrek, tot ons leedwezen hier alleen bij wijze van uittreksel kunnen mededeelen.

De Minister treedt eerst in eenige algemeene beschouwingen. Hij herinnert hoe in Februarij 1848, het dreigend aanzien van Europa versterking van de legermagt vorderde, hoe stilstand van zaken en achteruitgang van alle waarde, onverkoopbaarheid der O. I. voortbrengselen, dit alles dubbel nadeelig op de schatkist terugwerkte, bij de grootste spaarzaamheid, geldelijke behoefte deed ontstaan, die men, om dien nood niet op de toekomst te schuiven, door buitengewone belasting wilde vinden, doch waartoe de Kamer ongenegen zijnde, men 8 millioen schatkistbiljetten plaatste. Het te kort over 1848 zal ongeveer 10 millioen bedragen.

Het jaar 1849 leverde in 't begin nog dezelfde bezwaren op, waartegen men weder de buitengewone belasting voorstelde. Inmiddels verbeterde de toestand zoo zeer dat de regering dit ontwerp vooreerst terug nam.

Ik heb gemeend, zegt voorts Z. Exc., u den loop dezer gebeurtenissen kortelijk te mogen herinneren; niet om daaruit af te leiden dat de aanvankelijke verbetering van onzen toestand aan de bijzondere voorzigtigheid of zorg der Regering is toe te schrijven; integendeel, zij is de eerste om te erkennen dat het bestuur van Hooger Magt alleen in staat was om ook in dit opzigt veel en groot onheil van Nederland af te wenden, en een helderder verschiet te openen. Maar de Regering meende de tegenwoordige gelegenheid te baat te moeten nemen om de algemeene aandacht te vestigen op het duistere tijdperk dat wij doorgeworsteld hebben en om een gevoel van warme dankbaarheid op te wekken voor het voorregt dat ons land ook ten dezen opzigte ten deel viel. De Ministers, Mijne Heeren, zoo velen hunner van den aanvang af de moeijelijke taak hebben gedragen, die ik straks bedoelde, wenschen zich alleen geluk dat hunne pogingen met niet geheel ongunstigen uitslag zijn bekroond. Zij achten zich gelukkig dat zij in den aanvang van het jaar 1848 niet aan het behoud des Vaderlands hebben gewanhoopt, en dat zij zich liever vele onaangenaamheden, onafgebroken en moeijelijken arbeid, onbillijke beoordeeling zelfs van hunne pogingen hebben getroost, dan zich te onttrekken aan hetgeen 's Lands belang ieder hunner ten pligt stelde.

De geldelijke toestand is thans gunstig. De bezuiniging zal niet onaanzienlijk meer zijn, dan de vroeger opgegeven som van *f* 986,900. Voorts is het te voorzien dat dit jaar een batig slot van 2 a 3 millioen zal opleveren dat tot aanvankelijke dekking van het te kort van 1848 zal kunnen dienen.

Na de ontvouwing der begrooting in hare, naar aanleiding van art. 121 der Grondwet gewijzigde inrigting, deelt de Minister mede, dat de uitgaven geraamd zijn op nagenoeg 70 millioen; ruim *f* 1,800,000 minder dan voor 1848, en de inkomsten op ruim 71 millioen, en alzoo een batig slot opleverende van ruim *f* 1,198,000.

Na opheldering omtrent eenige bijzonderheden deswegens, zegt de Minister: dat het geene verwondering zal baren, dat er geen verder gevolg aan de wijziging van het belastingstelsel is gegeven, noch eenig voorstel tot verdere dekking van het te kort over 1848.

De omstandigheid dat het Ministerie gemeend heeft aan Zijne Majesteit onzen geërbiedigden Koning zijn ontslag te moeten vragen, zal door u gewis als eene voldoende reden aan die handelwijze worden beschouwd.

Het ministerie heeft gemeend, dat het in dit opzigt in geenen deele het gevoelen van de toekomstige raadslieden der kroon mogt vooruitloopen of aan eenige banden leggen.

Hoewel de raming, door de beslissing die het belangrijke vraagstuk omtrent behoud of wijziging van het accijns-stelsel zal moeten verkrijgen, maar ook nog in punten van meer ondergeschikt belang, voor wijziging vatbaar is, bepaaldelijk ten gevolge van de beslissing die men nemen zal ten aanzien van het postwezen en van de verandering van ons stelsel van scheepvaart en doorvoer, zoo heeft de Regering gemeend dat zij geenerlei wijziging in het bestaande mogt voordragen. De raming zelve is opgemaakt met het oog op de verkregen ondervinding, op de bestaande omstandigheden die nog in dit jaar haren schadelijken invloed hebben doen gevoelen, maar bepaald ook met het oog op de merkbare verbetering die in de laatste maanden is waargenomen.

Ik geloof te mogen beweren dat zij, wanneer men deze drie elementen van gissing bijeenvoegt, geacht kan worden geenszins overdreven te zijn.

Zooals de begrooting van uitgaven is voorgesteld, en in aanmerking nemende de onderscheidene maatregelen die voorbereid zijn, om die uitgaven nog voortdurend en aanhoudend te verminderen, is de raming van een batig slot dan ook geenszins overdreven te achten.

Evenmin als de Regering in haren tegenwoordigen toestand vrijheid vond om eene verandering van het belastingstelsel voor te dragen, evenmin vond zij vrijheid om alleen van eene vermindering van belastingen te gewagen.

Ik geloof, Mijne Heeren, met deze weinige algemeene toelichtingen te kunnen volstaan.

Ik zal hier thans niet in het breede uitweiden omtrent den toestand waarin zich de materiële omstandigheden des volks bevinden. Hierboven had ik gelegenheid te verwijzen op onderscheidene lichtpunten, welke zich ten deze voordoen. In de rede waarmede uwe vergadering onlangs is geopend, heeft onze geëerbiedigde Koning uwe aandacht mede daarop gevestigd.

Ik ben geen vriend van overdrijving in eenigen zin: ik geloof dat sterk gekleurde tafereelen van den voordeeligen staat van onze volkswelvaart eene nadeelige zijde hebben. Maar evenzeer acht ik het onstaatkundig en ondankbaar tevens, dat men, zoo als helaas te veel geschiedt, en meermalen met uitnemend goede inzigten, zoo uitsluitend zijn oog vestigt op de schaduwzijde van dien toestand en, uit zucht tot klagen, al het goede dat voorhanden is ten eenen male voorbijziet.

Zwaar zijn de lasten die wij te torschen hebben, maar ondragelijk zijn zij niet. Het wegnemen van die lasten is boven het menschelijk vermogen. Zij die zich de mogelijkheid voorstellen dat Nederland de hulpbronnen, welke het in de bijdragen zijner koloniën vindt, eerlang zoude kunnen ontberen, bedriegen zich zelven. Over de mogelijkheid om die lasten te verligten door hunnen druk hier en daar te verminderen, voegt het mij niet, thans te spreken.

Slechts den opregten wensch mag ik uitdrukken, dat het eerlang aan de eendragtige pogingen van Regering en Vertegenwoordiging gelukken zal de middelen te vinden om wezenlijk gegronde bezwaren uit den weg te ruimen, en ook daardoor krachtig bij te dragen tot meerdere ontwikkeling van volkswelvaart en tot voortdurende afwering van die onheilen, waarvan Nederland in het vorig jaar zoo gelukkig verschoond werd.

Er wordt in de zitting besloten, de voorgedragene staatsbegrooting voor den jare 1850, met de daartoe behoorende stukken, te doen drukken en te verzenden aan de afdeelingen.

De Voorzitter herinnert, dat in de vorige zitting naar de afdeelingen zijn verzonden, het ontwerp van wet op het lager onderwijs en der gemeente-wet, en stelt thans voor, die aan de nieuwe afdeelingen te verzenden.

De Heer de Man legt hierop het gevoelen bloot, dat alle de overwegingen over ontwerpen, die aanhangig zijn, door de sluiting eener zitting ophouden en dat zij niet alleen door den wil der Kamer weder in behandeling worden gebragt. Hij gelooft, dat de Kamer in dit opzigt ook voor de regten der Kroon moet waken.

De Heer Thorbecke komt tot gelijk besluit, maar uit een ander oogpunt. De Kamer heeft immers van den Minister van Finantiën zoo aanstonds vernomen, dat de tegenwoordige Ministers in sommige opzigten niet hebben willen vooruitloopen op de beslissing der toekomstige raadslieden der Kroon. Het is te verwachten, dat de Ministers, die zullen optreden, de ontwerpen der organieke wetten zullen herzien. Waartoe zou men dan werkzaamheden van dat belang, in de afdeelingen gaan verrigten. Het is waar, de Koning heeft het ontslag der Ministers nog niet aangenomen, doch men mag veronderstellen, bij eene collective aanbieding van het ontslag, dat dit slechts op de vervanging der tegenwoordige Ministers wacht. Hij meent alzoo, dat de Kamer, ten aanzien van de aanhangige voorstellen van een aftredend Ministerie, tot geen besluit behoort te komen.

De Heer Fokker meent, dat de Kamer dat werk behoort te vervolgen, omdat het dezelfde Kamer is zonder nieuwe leden. De toestand van het Ministerie is toevallig en mag op de beslissing der Kamer van geen invloed zijn. Ook hij acht het wel noodig, dat het gouvernement eene verandering onderga en het nieuwe Ministerie de aanhangige ontwerpen wijzige; doch het is nog in het geheel niet zeker, dat dit gebeuren zal. Doch al ware dit zoo, dan zal er nog geen nutteloos werk verrigt zijn; want dan zal het volgend gouvernement kennis dragen, wat de Kamer nopens de belangrijke ontwerpen, die aanhangig zijn, verlangt.

De Heer Duymaer van Twist is het met den vorigen spreker eens, dat de Kamer niet alleen bevoegd, maar zelfs verpligt is, de ontwerpen, die aanhangig gebleven zijn, te onderzoeken. Maar zoo men vraagt, of het raadzaam is, in de bestaande omstandigheden er toe over te gaan, dan is hij het eens met den spreker uit Leyden, dat uitstel raadzaam is.

De Heer de Man beantwoordt de beide laatste sprekers en volhardt in zijne meening.

De Heer Schooneveld meent ook dat alle overweging nu vervalt.

De Heer Donker Curtius is van het gevoelen van den Heer van Twist.

De Heer Thorbecke stelt alsnu voor, om thans niet te besluiten tot het verzenden van de ontwerpen naar de afdeelingen.

Dat voorstel van den Heer Thorbecke wordt in omvrage gebragt en *aangenomen* met eene meerderheid van 40 tegen 7 stemmen.

Tegen, de Heeren: Fokker, Dirks, Backer, van Voorst, van Ryckevorsel, Lambrechts en Westerhoff. — Daarna wordt de zitting opgeheven.

— Heden namiddag is de Commissie der Tweede Kamer voor het ontwerpen van een antwoord op de Troonrede, vergaderd geweest. Zij zal denkelijk aanstaanden Maandag haar ontwerp ter tafel brengen en mogelijk zal men vragen, of men bij de aftreding van het tegenwoordig, en het nog niet optreden van een nieuw Ministerie, wel met de behandeling van het adres zal voortgaan.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de Zitting van gisteren is het ontwerp van antwoord op het adres op de Troonrede, na eenige beraadslagingen met algemeene stemmen aangenomen.

AMSTERDAM, 21 September.

Een ontzettende brand heeft in weinig uren de suikerfabriek van den Heer B. Kooy Jz., op de Bloemgracht, die, waar de suiker hare laatste bewerking ondergaat, vernield.

Ongeveer ten 6½ ure ontdekte men binnen het gebouw de eerste sporen van den brand. Ten 7 ure stond de fabriek in lichtelaaije vlam.

De huizen in de Nieuwe Leliestraat hebben het meest geleden hebben; 7 kleine erven zijn bijna geheel vernield.

Vier en twintig brandspuiten hebben den geheelen avond door water gegeven. Behalve het verlies aan gebouwen en meubelen, dat op 140 à 150 duizend gulden geschat kan worden, zijn 9 huisgezinnen van dak beroofd; terwijl vele arbeiders zich vooreerst van hunne middelen van bestaan verstoken zien.

Behalve 2 spuitengasten, die bij het omstorten der brandende muren ligte kwetsuren ontvingen, heeft men geene verdere ongelukken te betreuren, ofschoon een vijftal andere een geruimen tijd aan het grootste gevaar waren blootgesteld. Op dit oogenblik zijn nog 2 spuiten werkzaam om het rookend puin voortdurend te bevochtigen. De gebouwen waren voor ƒ20,000 verzekerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 September.

De Regering moet verontrustende berigten ontvangen hebben, omtrent de gezondheid van het leger in Italië, daar onverwacht een lid van den hoogen gezondheidsraad, onderscheiden artsen, chirurgijns en apothekers bij de hospitalen, naar Rome vertrokken zijn.

— De Regering is door die van Griekenland verzocht geene paspoorten aan politieke uitgewekenen naar Griekenland meer af te geven. Zij die zich thans te Athene bevinden, zullen worden uitgenoodigd zich naar Egypte of Tripoli te begeven.

— De Minister de Falloux is wel een weinig beter, doch de koorts heeft hem nog niet verlaten, en zijne groote zwakte maakt de volkomenste rust noodzakelijk.

— Dingsdag is de eerste zitting van de Kerkvergadering alhier gehouden, in welke alleen eenige voorloopige werkzaamheden in de gebruikelijke plegtigheden van geloofsbelijdenis, enz. bestaande, zijn verrigt. Het boek der Evangelien lag opengeslagen op een troon met goud en fluweel versierd. Bij de sluiting heeft de Secretaris honderd dagen aflaat afgekondigd voor al de genen die de plegtigheid hadden bijgewoond.

PRUISSEN.

BERLIJN, 19 September.

De Minister van Buitenl. Zaken heeft in de Zitting der Eerste Kamer de bescheiden ingediend, betrekkelijk de met Denemarken gesloten wapenstilstand. Hij merkte daarbij aan, dat de Regering van het standpunt eener gematigde en eerlijke staatkunde niet anders had kunnen handelen dan zij gedaan had. Pruissen kon zich niet uitsluitend aan de zaak der Hertogdommen toewijden; het had hooger pligten jegens zich zelven en jegens Duitschland te vervullen. Niet alleen ten behoeve van den handel der Oostzee-provinciën, maar ook om hoogere politieke belangen had men den wapenstilstand moeten sluiten. De houding, die al de vreemde Mogendheden tegenover de staatkunde van Pruissen en Duitschland in het Sleeswijksche vraagstuk aangenomen hadden, had de mogelijkheid van de ernstigste botsingen doen inzien. Een algemeene Europesche oorlog zou hebben kunnen ontstaan, indien men geene gematigde staatkunde gevolgd had. De Pruissische Regering was te meer verpligt geweest, op de door de bemiddeling van Engeland verkregen grondslagen voor den vrede te onderhandelen, daar die grondslagen in overeenstemming waren met het door Pruissen, Saksen en Hanover voorgestelde ontwerp van staatregeling, voor zooveel Sleeswijk betreft. De regten en de waardigheid zijner Duitsche bondgenooten had Pruissen gehandhaafd, door hun de gelegenheid te geven om zich wegens de toetreding tot den wapenstilstand te verklaren. Overigens zou de Regering op de belangen en wenschen der Hertogdommen acht slaan, voor zoover die wenschen niet strijdig waren met hare inzigten.

SAKSEN.

Den 15den September is te Wittemberg de tweede vergadering, tot grondvestiging van een Duitsch-Christelijk kerkverbond, gesloten, na eene zitting van 5 dagen. Zij stond onder de leiding der Heeren Bethman, Holweg en Stahl uit Berlijn.

— Het Protestantsche Gustaf-Adolf-Verein, dat onder het Ministerie Abel in Beijeren niet mogt bestaan, is thans aldaar met dezelfde regten als alle andere wettig bestaande Maatschappijen toegelaten.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 17 September.

Radetzky, Jellachich en Haynau bevonden zich gisteren avond in het Burgtheater en werden door het publiek met groot gejuich ontvangen, hetwelk nog toenam toen Jellachich en Haynau zich in de loge van Radetzky begaven.

— De handelstand van Praag heeft aan Radetzky een prachtig geschreven adres gezonden, voorzien van miniaturen, die zijne voornaamste wapenfeiten voorstellen. Daarbij is ook nog een in zilver gedreven lauwerkrans gevoegd.

— Men ziet nu de uitschrijving der nieuwe leening eerstdaags te gemoet; het schijnt vrij zeker te zijn dat zij à 4 pCt. zal wezen en afgelost zal worden bij uitloting. De rente der nieuwe rijksschatkistbilletten schijnt 3½ pCt. te zullen bedragen.

— Te Praag hebben twee compagniën artillerie last gekregen om naar Komorn op te rukken. Dagelijks wordt van Olmutz ook belegeringsgeschut en ander oorlogsmateriëel derwaarts gezonden.

KAAP DE GOEDE HOOP.

10 Julij.

Het algemeen misnoegen is hier ten top gerezen door de uitvaardiging van het besluit der Regering, waarbij deze Kolonie wordt aangewezen als strafplaats voor veroordeelden, tot transportatie verwezen. Er zijn talrijke vergaderingen gehouden waarin besloten werd, om zoowel het besluit der Regering als de handelwijze van den Gouverneur Sir H. Smith in deze aangelegenheid ten hoogste af te keuren, en het als den pligt van alle weldenkende Kolonisten te verklaren zich, langs alle wettige wegen, tegen de uitvoering van het besluit te verzetten. Als een der krachtigste van zoodanige middelen is het teekenen van eene plegtige verklaring beschouwd, bij welke de Kolonisten en inwoners zich onderling verbinden geene in de Kolonie aangekomen veroordeelden in hunne dienst te nemen en alle gemeenschap af te breken met ieder die zulks doen mogt.

Tot de aangewende middelen behoort ook de oprigting van een anti-bandieten genootschap, hetwelk nogmaals de toevlugt wil nemen tot een beroep op de Koningin, het Parlement en het Volk van Engeland.

De Gouverneur bleef, in weerwil van alle vertogen, met de duurste betuigingen volhouden dat zijn pligt hem voorschreef de bevelen der Engelsche Regering ten opzigte der verbannenen stipt uit te voeren, en dat hij niets aan de zaak vermogt te veranderen.

— Latere berigten tot den 2den Augustus melden, dat toen de gisting ter zake van het besluit tot vervoer van misdadigers zoo groot was, en de kolonisten zoo vast besloten schenen te hebben zich met geweld tegen de uitvoering van dat besluit te verzetten, dat de Gouverneur zich genoodzaakt heeft gezien te beloven, dat de veroordeelden bij hunne aankomst niet aan wal gebragt, maar aan boord der ter reede liggende oorlogschepen zullen geplaatst worden, tot dat de door hem aangevraagde nieuwe instructiën uit het moederland zullen ontvangen zijn. Meer dan 20 ambtenaren hebben hun ontslag ingeleverd, om daardoor te protesteren tegen de gedragslijn die het Engelsche departement van koloniën volgt; ook hebben 12 vrederegters hun ambt nedergelegd.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD LEYDEN brengen mits deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belastingen is ontvangen een aanvullings Kohier voor de Belasting op het Personeel, dienst 1849 en 1850, hetwelk op den 12den dezer maand is executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger verzonden.

DU RIEU.

Leyden, 22 *September* 1849. Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 22sten September de Heer T. J. van Outeren, van Leyden, in de Regten, met *Theses*.

Dienzelfden dag de Heer B. M. Verbrugge, van Rotterdam, in de Regten, met *Theses*.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft benoemd tot Predikant bij de Hervormde gemeente te Boxmeer, zijnde eene Koninklijke collatie, Ds. J. L. A. Kremer Az., te Heeze.

De Vereeniging voor Cholera-lijders, die zich op den 12den Julij ll. als zoodanig zamenstelde, tot verzorging van zulke personen die door de Cholera waren aangetast, óf van die huisgezinnen waar deze ziekte weduwen en weezen had gemaakt, die met tranen de toekomst verbeidden, óf waar zij vaders met onverzorgde kinderen achterliet, te krachteloos om den noodigen nanden arbeid te verrigten en alzoo in de dringendste behoefte van het oogenblik niet konden voorzien; óf tot aanwending van zulke middelen tot reiniging en verschooning, die doeltreffend schenen om de besmetting of den voortgang te beteugelen, — heeft hare taak volbragt, en doet verantwoording van hare uitgaven, even zoo als zij die vroeger van hare ontvangsten heeft gedaan.

Uit de vroegere opgaven is gebleken dat die gezamentlijk beliepen de som van *f* 1,852.30, behalve de kleedingstukken en levensmiddelen.

Daarentegen zijn de volgende uitgaven gedaan:

Aan 30 Hemden	*f*	67.60.
» 191 Nieuwe Wollen Dekens	»	536.00.
» 1,535 Ellen Linnen	»	328.29½.
» 858 Bossen Stroo	»	77.22½.
» 3,333 ℔ Rijst	»	307.00.
» 851 Brooden	»	127.65.
» 844 Koppen Grutten	»	84.40.
» 17½ Flesschen Wijn	»	9.97½.
» Naailoon van 197 Matrassen met verschot	»	39.40.
» Geldelijke bijdragen voor huishuur enz.	»	270.02.
» Saldo bij kas	»	4.73½.
Te zamen	*f*	1,852.30.

Van welk saldo (ad *f* 4.73½) nog een nuttig gebruik zal worden gemaakt.

Weldadige Ingezetenen! Was het voor ons, bij het hevigst woeden der ziekte, eene vreeselijke ondervinding, al de rampen en ellende te aanschouwen, omdat eene andere betrekking ons in de woningen van vele kranken riep, niet minder was het eene moeijelijke onderneming, toen wij het waagden om voor *alle* Cholera-lijders, zonder onderscheid van geloofsbelijdenis, uwe barmhartigheid in te roepen. Uwe liefde, door milde offers te geven, heeft echter deze vrijwillig op ons genomene taak verligt.

Wij riepen U den 12den Julij toe: **Beschaamt onze verwachting niet!** thans mogen wij met blijmoedigheid zeggen: **Gij hebt onze verwachting niet te leur gesteld!**

Gij hebt met ons medegewerkt om leed te verzachten en tranen te droogen; en dat de goede Voorzienigheid velen uwer met ons bij de gezondheid en in het leven heeft bewaard, laat ons dat, bij den ondervonden zegen op dit werk der liefde, tot hoogere dankbaarheid stemmen.

Wij danken u uit naam van zoo velen, die gedurende negen weken geholpen werden; wij danken U voor het in ons gesteld vertrouwen; en is er alzoo tusschen U Weldadige Gevers en ons die uitreiking deden, een band geknoopt, wij zullen die niet loslaten, maar met vrijmoedigheid altijd tot U komen, wanneer de nood der Armen het ons ten pligt maakt Uwe offers te vragen.

Leyden, 22 *September* 1849.

C. C. van der HOEK. H. P. STOFFELS.
P. J. ZUURDEEG Jz. H. ZAALBERG.
A. van der BURCH. H. R. de BREUK.
W. WOLTERS. G. W. A. PLAAT.

Bij den Ondergeteekende is nog ontvangen voor de behoeftigen te ***Katwijk*** en ***Noordwijk aan Zee***, van N. voor ieder *f* 7.50, zoodat in het geheel bij hem is ontvangen en aan de Commissiën is overgemaakt: aan eerstgenoemde *f* 185.41½, en aan laatstgenoemde *f* 80.37½.

Leyden, 22 *September* 1849. A. LIBRECHT LEZWYN.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van een ZOON, R. van der TUUK, geliefde Echtgenoot van

A. RUTGERS van der LOEFF.

Leyden, 21 September 1849.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden mijn geliefde Echtgenoot JEAN FRANCHIMON, in den ouderdom van circa 56 jaren, diep betreurd door mij en mijne Kinderen.

Leyden, A. LOOIJEN,
20 September 1849. Wed. Franchimon.

Men gelieve deze algemeene ook tevens als bijzondere Kennisgeving aan te merken.

De ondergeteekenden betuigen, door deze, ook namens hunne Ouders, hunnen welmeenenden dank voor de veelvuldige blijken van deelneming, bij hun huwelijk bewezen.

C. A. SCHMIER,
Leyden, H. J. M. SCHMIER,
22 September 1849. Ysselsteyn.

OPROEPING van SCHULDEISCHERS.

De Schuldeischers in den Boedel van den gefailleerden LOUIS CORNET, *Timmerman*, wonende te *Leyden*, die in gebreke gebleven zijn hunne Schuldvorderingen te doen verifiëeren, worden bij deze alsnog **opgeroepen** om op Woensdag den 10den October 1849, des middags ten 12 ure, te verschijnen ter Vergaderkamer der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, op het Raadhuis aldaar, voor den Edel Achtbaren Heer *Regter-Commissaris* in gezegd Faillissement, ten einde voort te gaan met de Verificatie der Schuldvorderingen.

De Curator in voornoemde Faillissement,
J. L. KLAVERWYDEN.

Allen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van den Heer JACOB van LEEUWEN, in leven *Koopman te Leyden*, worden verzocht daarvan vóór den 1sten November 1849 **opgaaf of betaling** te doen aan den Ondergeteekende.

ALBs. van LEEUWEN,
Executeuren.

De **Brood, Beschuit- en Kleingoed-Bakkerij** tot nu toe bestuurd zijnde door mijnen Vader, den Heer H. LA RIVIÈRE, zal provisioneel nog op die wijze worden voortgezet, met medewerking van een' bekwamen Meesterknecht, welke mij door den Heer M. P. OUDSHOORN welwillend is afgestaan, om met den 1sten October aanstaande in dienst te treden.

De toegenegendheid en begunstiging, welke ik aanvankelijk mogt ondervinden, geeft mij vrijmoedigheid om mij met mijne vier jonge Kinderen bij voortduring bij mijne geëerde Stadgenooten aan te bevelen, op nieuw de verzekering gevende, dat alles zal worden aangewend wat van eene spoedige en juiste bediening kan vereischt worden.

Leyden, 22 *September* 1849. — Wed. P. CAMERLYN, Geb. LA RIVIÈRE.

Gedurende de Wintermaanden zal des Zaturdags Avonds **Warm Brood** verkrijgbaar zijn, en naar verkiezing aan huis worden bezorgd.

Ten Kantore van N. NATHANS, te *Leyden*, zijn wederom te bekomen **HEELE en GEDEELTEN van KOOP-LOTEN** der 209de Staats-Loterij, waarvan de *Eerste Klasse* begint te trekken op heden Maandag.

MAGAZIJN VAN LAKENS, STOFFEN, ENZ.

Oude Vest tusschen de Lakenhal en Beestenmarkt N°. 306.

De Ondergeteekende berigt bij deze dat hij wederom ontvangen heeft een groot Assortiment *Lakens*, *Satins de Laine*, waaronder mooi *Maringo*, *Cuirs de Laine*, *Half Lakens*; voorts nieuwe *Winterstoffen*, als: *Drap de Russie*, *Castorines*, *Duffels*, *Bukskins* of *Broekenstoffen*; *Fluweel-Satijn-Zijden* en *Wollen Vestenstoffen enz., enz., enz.*; alles tot vastgestelde billijke prijzen.

Onder verzekering eener prompte en solide bediening, beveelt hij zich steeds voortdurend bij zijne geëerde Begunstigers aan.

Leyden, 24 *September* 1849. — J. P. LAPIDOTH.

Cachemire Français
DE LA PLUS HAUTE NOUVEAUTÉ.

Vu la crise des Affaires, une forte maison de Paris vient d'envoyer dans cette ville un de ses représentants avec un grand assortiment **DE SHALES LONGS ET CARRÉS**, elle offrira de grands avantages aux achoteurs.

Echange tous les objets de Garde Robe.

Les personnes qui désirent voir ces **Shâles** sont priées d'envoyer leur adresse: ***Hôtel du Lion d'Or*** et le représentant se rendra à domicile avec les marchandises.

Pour quelque jours seulement.

Uit de Hand te KOOP of te HUUR en dan de Opstand te KOOP. Eene **Grossierderij en Kruideniers-Affaires**, gelegen op een der beste standen binnen de Stad *Leyden*, welke met goed gevolg wordt uitgeoefend en voor de grootste uitbreiding vatbaar is, waarvan de bewijzen kunnen geleverd worden.

Adres met Franco Brieven Letters **AD**, bij den Boekhandelaar J. W. BROUWER te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

te *Noordwijk-Binnen*, op Donderdag den 27sten September 1849, des Voormiddags ten 11 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. C. C. VAN DER SCHALK, en ten verzoeke van den Heer *Curator* in den Faillieten Boedel van WILLEM CORNELIS ALKEMADE, ten huize van gezegden W. C. ALKEMADE, van: Eene partij *Timmermans- en Metselaars Gereedschap*, eenig *Timmerhout*, eene partij *Meubelen*, eenige *Mans-* en *Vrouwe Kleederen enz.*

OPENBARE VERKOOPING,

op Zaturdag den 6den October 1849, des Avonds ten zes ure, in het *Heeren Logement* aan den Burg te *Leyden*, van een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, hebbende onderscheidene Boven- en Beneden-Kamers, meest allen Behangen en van Stookplaatsen voorzien, ruim Voorhuis en Gang, Keuken, Kelder, Droog- en Turf-Zolders, Binnenplaats met Tuintje en Schuur, en verdere gemakken, op de Hooigracht tegenover de Groenesteeg, Wijk VII, N°. 804.

Een Dito, GEBOUW EN ERF, aan de noordzijde van de Langegracht, aan den hoek der Speksteeg, met een Pakhuis en Stalling in de gemelde Steeg, Wijk V, N°s. 836 en 837.

Drie DITO, aan de noordzijde van de Langegracht, Wijk V, N°s. 845, 851 en 901a.

Twee DITO, in de Noordrundersteeg omtrent de Janvossensteeg, Wijk VI, N°s. 668 en 669, en

Twee DITO, in de Bouwelouwesteeg omtrent de Oude Vest, Wijk VI, N°s. 856 en 856a. Allen binnen *Leyden*.

Het eerstgemelde Perceel kan worden bezigtigd van den 1sten tot den 6den October 1849, van 12 tot 2 ure, mits belet vragende, en de overige Perceelen daags voor en op den Verkoopdag.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER te *Leyden*.

De Heeren aan wie de **Catalogus** van onderstaande Verkooping is toegezonden, en die geen plan hebben op dezelve te koopen, worden beleefd verzocht om terugzending aan den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, bij wien aanstaanden Maandag namiddag ten 4 ure zullen geveild worden eenige BOEKENKASTEN en een LESSENAAR op Voetstuk; voorts de GODGELEERDE Werken, waaronder voorkomen: *de Bijbelvertaling*, *de Leerredenen* en *Bijbel der Jeugd*, van den Hoogleeraar J. H. VAN DER PALM; daarna de Folio en *Quarto* REGTSGELEERDE Werken, onder welke laatste een net gebonden Exemplaar van MERLIN, *Repertoire de Jurisprudence*, met de *Questions de droit.*

Dingsdag namiddag de *Octavo* REGTSGELEERDE-, STAAT- en GESCHIEDKUNDIGE Werken, Reizen en Levensbeschrijvingen; onder welke **vele** belangrijke artikelen voorkomen.

Eene bewonderenswaardige genezing van eene verkouding die zich op de long had vastgezet, door middel van de Pillen van Holloway.

JOHANNA KRUGER, woonachtig Cursitor-Street, Chancery-Lane N°. 33, was als het ware tot een geraamte geworden, ten gevolge van eene hevige verkouding, die de long en lever op eene gevaarlijke wijze had aangedaan. Terwijl zij zich ten laatste in het Bartholomeus hospitaal bevond, werd hare moeder door een geneeskundigen onderrigt, dat hare dochter naar zijne wijze van zien, naauwelijks nog zoo langen tijd konde leven, als noodig was om haar huis te bereiken. Toen besloot haar vader als eene laatste doch hopelooze toevlugt, hare borst, zijde en lendenen te wrijven met de *Zalf* van HOLLOWAY, en gaf haar tweemaal daags de zoo vermaarde *Pillen* in, waardoor, tot verbazing van een ieder, het leven der lijderes werd gered, en zij tot volmaakte gezondheid werd hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 7.75, f 15.50, f 23.50.

Potjes Zalf à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 8.15, f 15.90, f 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 22 September.

1ste Qualiteit van f 32 tot f 35. — 2de Qualiteit van f 28 tot f 30.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 22 September.

Witte Tarwe f 9.00 tot f 8.50. Oude Rogge f 5.00 tot f 4.80. Nieuwe Rogge f 5.00 tot f 4.80. Gerst f 4.00 tot f 3.60. Haver f 3.00 tot f 2.60. Paardeboonen f 4.40 tot f 4.20. Duiveboonen f 6.00 tot f 5.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 21 SEPTEMBER.

	Laatst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	54	$54\frac{3}{16}$	$54\frac{3}{16}$
Dito Certificaten „ 3 „	$63\frac{7}{8}$	$63\frac{15}{16}$	$63\frac{15}{16}$
Dito dito „ 4 „	$84\frac{3}{16}$	$84\frac{1}{4}$	$84\frac{1}{4}$
O. I. Leening „ 4 „	$83\frac{1}{4}$	$83\frac{3}{8}$	
Amortisatie Syndicaat „ $3\frac{1}{2}$ „	$83\frac{3}{4}$		
Aandeelen Rijn-Spoorweg „ $4\frac{1}{2}$ „	83		
BELGIE, bij ROTHSCHILD „ $2\frac{1}{2}$ „	$46\frac{3}{4}$		
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ „ 5 „	$11\frac{9}{16}$		
Dito dito Onbep. Stukken „ 5 „	11		
Dito Binnenl. à 6 m. „ 3 „	$27\frac{3}{8}$	$27\frac{1}{2}$	$27\frac{1}{2}$
Coupons Ardoins	$8\frac{3}{16}$	$8\frac{1}{2}$	
PORTUGAL, te Londen „ 5 „	$30\frac{1}{8}$		
Dito dito „ 4 „	$31\frac{5}{8}$	$31\frac{3}{8}$	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 „ 5 „	$104\frac{1}{2}$	105	
Dito dito 1828 en 1829 „ 5 „	$104\frac{3}{4}$		
Dito bij HOPE „ 4 „	$86\frac{1}{8}$	$86\frac{1}{4}$	
Dito bij STIEGLITZ & Co. „ 4 „	$84\frac{1}{8}$		
POLEN, Aandeelen met Loten. fl. 500 f	$142\frac{1}{2}$		
OOSTENRIJK, Oblig. Ween. Bank „ 5 „	$90\frac{3}{4}$		
Dito „ 4 „	74		
Nieuwe Metallieken „ 5 „	$87\frac{1}{2}$		
Oblig. Metalliek „ 5 „	84	$84\frac{3}{8}$	
Idem „ $2\frac{1}{2}$ „	$44\frac{1}{8}$	$44\frac{3}{16}$	
BRAZILIE, „ 5 pCt.	87		
MEXICO, „ 5 „	$23\frac{1}{8}$		

Koers van het Geld: Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt.

Prijzen van Coupons: Metalliek f $27.12\frac{1}{2}$; Napelsche f 24.90; Div. in £ f 12; Eng. Russen f 12; Fransche f $56\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; Belgische f $56\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; Pruissische f $34\frac{5}{16}$; Hamb. Russen f $36\frac{3}{8}$; Russen in Zilv. Roeb. 37; Poolsche in fl. f $27\frac{1}{2}$; Coup. Grenada 1 Junij 1848 f 10.80 per £; Coup. Portug. 1. Jan. 1848 f $19\frac{1}{2}$. per £ 2; Dito Binnenl. Schuld N°. 12 f 41; Spaansche f 2,50.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.